

II. Madách Imre

1. Életrajzi adatok

a) Mikor és hol született és halt meg?

b) Mi a kapcsolata a következő helységekkel?

Balassagyarmat: _____

Deizmus: _____

Csesztve: _____

Pest: _____

Pozsony: _____

Vác: _____

c) Mi a kapcsolata a következő személyekkel?

Arany János: _____

Erdélyi János: _____

Fráter Erzsébet: _____

Lónyay Etelka: _____

Madách Mária: _____

Majthényi Anna: _____

Rákóczy János: _____

Szontágh Pál: _____

d) Mit olvastál a következő művekről?

A civilizátor: _____

Lantvirágok: _____

Mózes: _____

2. Melyek a drámai költemény főbb jellemzői? Sorold fel a legismertebb példákat is!

3. Adatok *Az ember tragédiája* történetéhez

a) Mikor keletkezett a mű? _____

b) Mikor jelent meg? _____

c) Nézz utána: mikor és hol volt az első színházi bemutató? _____

d) Mi a kapcsolat a mű és Zichy Mihály között? _____

4. Melyek a mű létrejöttének legfontosabb életrajzi-szellemi forrásai?

5. Kik a drámai költemény több színben megszólaló szereplői?

6. Sorold fel a mű szerkezeti alapegységeit a helyszínek megnevezésével!

7. Hogyan szokás csoportosítani – nagyobb szerkezeti egységeket állapítva meg – a színeket?

8. Melyek a mű alapkérdései

9. Mi az első három szín konfliktusa?

10. Mi Lucifer célja? Hogyan fog hozzá ennek megvalósításához?

11. Hogyan kapcsolódnak össze a keret- és a történeti színek?

12. Mi a történeti színek alapkonfliktusa?

13. Milyen szerepekben látjuk a főhősöket a történeti színekben?

<i>Szín</i>	<i>Ádám</i>	<i>Lucifer</i>	<i>Éva</i>
IV.	_____	_____	_____
V.	_____	_____	_____
VI.	_____	_____	_____
VII.	_____	_____	_____
VIII.	_____	_____	_____
IX.	_____	_____	_____
X.	_____	_____	_____

- XI. _____
- XII. _____
- XIII. _____
- XIV. _____

14. Milyen társadalmi állapotok és milyen eszmék kerülnek az ókori színek középpontjába?

15. Mi jellemzi a középkori színek világát és eszméit?

16. Milyen szerkezeti és tartalmi elemek teszik különös súlyúvá a párizsi színt?

17. Milyen Madách jelenkorának képe a műben?

18. Milyennek mutatja a mű az emberiség jövőjét?

19. Milyen megoldási lehetőségek merülnek fel Ádámiban a zárószerződésben?

20. Hogyan kapcsolódik egymáshoz az új szerződés és a zárószerződés?

21. Mi a lényegi kapcsolat Ádám, Éva és Lucifer között?

22. Milyenek ismerjük meg a néptömegeket a műben?

23. Hol szerepel a műben?

Cigányasszony: _____

Első demagóg: _____

Péter apostol: _____

Plátó: _____

Saint-Just: _____

24. Ádám és Éva kapcsolatának sok változata van.

a) Melyik színben felesége Éva Ádámnak? _____

b) Hol felesége Éva más szereplőnek? _____

c) Ádám hol menti meg – vagy próbálja megmenteni – valamilyen veszedelemtől Évát? _____

d) Éva szempontjából miért kitüntetett fontosságú a londoni szín? _____

e) Hol szerepel Éva anyaként? _____

25. Miért különös alkotás a népnemzeti irodalom szemszögéből nézve Madách műve?

26. Találhatók-e rokon vonások a *Csongor és Tünde* és *Az ember tragédiája* között?

27. Nevezhető-e polifon műnek *Az ember tragédiája*?

28. Milyen a mű verselése?

29. Madách Imre egy Erdélyi Jánoshoz írott levelében a következőképpen jellemezte művét:

„Egész művem alapeszméje az akar lenni, hogy amint az ember Istentől elszakad s önerejére támaszkodva cselekedni kezd: az emberiség legnagyobb s legszentebb eszméin végig egymás után cselekszi ezt. Igaz, hogy mindenütt elbukik, s megbuktatója mindenütt egy gyöngye, mi az emberi természet legbensőbb lényegében rejlik, melyet levetni nem bír (ez volna csekély nézetem szerint tragikum), de bár kétségbeesve azt tartja, hogy eddig tett minden

kísérlet elvesztegetett erőfogyasztás volt, azért mégis fejlődése mindig előbbre s előbbre ment, az emberiség haladt, ha a küzdő egyén nem is vette észre, s azon emberi gyöngét, melyet saját maga legyőzni nem bír, az isteni gondviselő vezérlő keze pótolja, mire az utolsó jelenet ‚küzd és bízzál’-ja vonatkozik. Az egyes képeket vagy momentumokat aztán úgy igyekeztem egymás után helyezni, hogy azok *egy bizonyos* cselekvő személynél is mintegy lélektani szükségéből következzenek egymásból.”

(1862. szeptember 13.)

Elfogadod-e ez az önértelmezést? Érvelj mellette, vagy vitatkozz vele!

30. Madách fő művéből számos sor, sorpár szállóigévé vált. Gyűjts és jegyezz meg közülük minél többet!
